

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete elnökének 14/2013. (VIII. 7.) számú ajánlása az indexkövető átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozások, valamint az ilyen vállalkozás formájában működő tőzsdén kereskedett alapok működésének követelményeiről

Az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (a továbbiakban: EÉPH) 2012/832 számú iránymutatásai (a továbbiakban: iránymutatások) szabályozzák az indexkövető átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozások (a továbbiakban: **ÁÉKBV**), valamint az ÁÉKBV-nek minősülő tőzsdén kereskedett alapok (Exchange Traded Fund, a továbbiakban: **ETF**) működésének egyes követelményeit. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (a továbbiakban: **Felügyelet**) az iránymutatások átvételét jelen ajánlás kiadásával teszi meg. Az iránymutatásoknak az indexkövető ÁÉKBV-k és az ÁÉKBV-nek minősülő ETF-ek hatékony portfóliókezelési technikák végzésére, a biztosítékokkal szembeni követelményekre, valamint a pénzügyi indexekbe történő befektetésekre vonatkozó elvárásait az alapok teljes kitettsége és partnerkockázatának mérésére és kiszámítására vonatkozó [13/2013. \(VIII. 7.\) számú felügyeleti ajánlás](#) szabályozza, mivel ezek olyan szabályozási tárgykörű kérdések, amelyek valamennyi ÁÉKBV-re vonatkoznak, így az ÁÉKBV-k működésének általános szabályait lefektető ajánlásban kerülnek rendezésre.

Jelen ajánlás részletezi a befektetési alapok befektetési és hitelfelvételi szabályairól szóló 345/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 345/2011. Korm. rendelet) az ÁÉKBV-k befektetését és működését szabályozó második részében foglalt előírásokat.

I.

Az ajánlás célja és értelmező rendelkezések

Az ajánlás fő célja a befektetők védelme azáltal, hogy útmutatást nyújt azokra az információkra nézve, amelyeket az indexkövető ÁÉKBV-k és az ÁÉKBV-nek minősülő ETF-ek működésével összefüggésben közölni szükséges a befektetőkkel, valamint meghatározza azokat a külön szabályokat, amelyeket az ÁÉKBV-knek a tőzsdén kívüli származtatott pénzügyi ügyletek megkötésekor alkalmazniuk szükséges. Az ajánlás meghatározza azokat a kritériumokat is, amelyeket az olyan pénzügyi indexek kialakítása során szükséges figyelembe venni, amelyekbe ÁÉKBV-k fektetnek be. Az ajánlás ezzel biztosítja az indexkövető ÁÉKBV-k és az ÁÉKBV-nek minősülő ETF-ek működésére vonatkozó egyes szabályoknak a tagállami szinten harmonizált, egységes alkalmazását.

Az indexkövető ÁÉKBV-k és az ÁÉKBV-nek minősülő ETF-ek működésére vonatkozóan az EÉPH részletes követelményeket határozott meg, amelyet az ÁÉKBV-nak követni ajánlott. A szabályozandó terület sajátosságainak szem előtt tartásával a követelmények a következő főbb témakörökbe csoportosíthatóak:

1. Speciális ÁÉKBV-kkel szembeni követelmények: II. fejezet
2. Származtatott pénzügyi eszközökkel szembeni követelmények: III. fejezet

Az ajánlás által használt fogalmakon a következőket kell érteni:

ÁÉKBV: a befektetési alapkezelőkről és kollektív befektetési formákról szóló 2011. évi CXCVIII. törvény 3. § 1. pontja szerinti ÁÉKBV,

ÁÉKBV-irányelv: az Európai Parlament és Tanács 2009. július 13-i 2009/65/EK irányelve az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásokra vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról,

ÁÉKBV-nek minősülő tőzsdén kereskedett alap (ETF): az ÁÉKBV-nek minősülő tőzsdén kereskedett alap (ETF) olyan ÁÉKBV, amelynek legalább egy befektetési jegyével vagy sorozatával legalább egy szabályozott piacon vagy multilaterális kereskedési rendszerben egész nap kereskednek, továbbá legalább egy árjegyző biztosítja azt, hogy az ÁÉKBV-nek minősülő ETF befektetési jegyeinek vagy részvényeinek tőzsdei értéke ne térjen el jelentősen azok nettó eszközértékétől, valamint adott esetben azok indikatív nettó eszközértékétől, amely a „UCITS ETF” azonosítót használja a nevében, az alap tájékoztatójában, a kiemelt befektetői információkat tartalmazó dokumentumban és a marketingközleményekben,

aktívan kezelt, ÁÉKBV-nek minősülő tőzsdén kereskedett alap: az aktívan kezelt ÁÉKBV-nek minősülő ETF olyan ÁÉKBV-nek minősülő ETF, amelynek kezelője – a kinyilvánított befektetési célkitűzésekre és politikákra figyelemmel – mérlegelési jogkörrel rendelkezik portfóliójának összetételét illetően,

éves követési eltérés: az indexkövető ÁÉKBV éves hozama és a követett index éves hozama közötti eltérés,

európai pénzügyi alapok közös fogalom-meghatározására vonatkozó iránymutatások: Az európai értékpapír-piacszabályozók bizottságának az európai pénzügyi alapok közös fogalom-meghatározásáról szóló iránymutatásai (ld.: CESR/10-049)

indikatív nettó eszközérték: az ÁÉKBV-nek minősülő ETF egy jegyre jutó nettó eszközértékének napon belüli mutatószáma, amely a legfrissebb információkon alapul. Az indikatív nettó eszközérték nem az az érték, amelyen a befektetők a másodlagos piacon befektetési jegyeiket értékesítik és vásárolják,

indexkövető ÁÉKBV: olyan ÁÉKBV, amelynek a stratégiája egy vagy több index teljesítményének a leképezése vagy követése, például szintetikus vagy fizikai leképezés révén,

indexkövető tőkeáttételes ÁÉKBV: olyan ÁÉKBV, amelynek az a stratégiája, hogy egy indexszel szemben tőkeáttételes kitettséget vállal, vagy egy tőkeáttételes indexszel szemben vállal kitettséget,

követési hiba: az indexkövető ÁÉKBV hozama és a követett index(ek) hozama közötti eltérés volatilitása,

megengedett befektetési eszközökről szóló irányelv: az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásokra vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló 85/611/EGK tanácsi irányelv egyes fogalom meghatározások pontosítása tekintetében történő végrehajtásáról szóló 2007/16/EK irányelv,

multilaterális kereskedési rendszer: a pénzügyi eszközök piacairól szóló 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 14. cikkében meghatározott multilaterális kereskedési rendszer.

II.

Speciális ÁÉKBV-kkel szembeni követelmények

II/1. Általános követelmények

1. Az indexkövető ÁÉKBV-knek, az indexkövető tőkeáttételes ÁÉKBV-knek, az ÁÉKBV-nek minősülő ETF-eknek valamint az aktívan kezelt ÁÉKBV-nek minősülő ETF-eknek, mint speciális ÁÉKBV-knek, meg kell felelniük a jelen ajánlásban, a Felügyelet elnökének az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozások, illetve ezek alapkezelői teljes kitettségének és partnerkockázatának mérésére és kiszámítására vonatkozó [13/2013. \(VIII.7.\) számú ajánlásában](#) megfogalmazott követelményeknek.

2. Az ÁÉKBV-alapkezelőknek és a saját kezelésű befektetési társaság formájában működő ÁÉKBV-knek nem kell bejelenteniük, hogy megfelelnek-e a jelen ajánlásban megfogalmazott követelményeknek.

II/2. Az indexkövető ÁÉKBV-kkel szembeni követelmények

3. A Felügyelet elvárja, hogy az indexkövető ÁÉKBV tájékoztatója tartalmazza a következőket:

- a) az indexek világos leírása, beleértve a mögöttes eszközökre vonatkozó információkat is. Annak érdekében, hogy ne legyen szükség a dokumentum gyakori frissítésére, a kibocsátási tájékoztató tartalmazhat egy olyan webhelyre történő hivatkozást, ahol közzéteszik az indexek pontos összetételét,

- b) tájékoztatás arról, hogy hogyan fogják követni az indexet (ennek keretében azt, hogy az index leképezése teljes vagy részbeni, továbbá hogy a leképezés fizikai vagy szintetikus replikáció útján történik), valamint a választott módszer befektetőket érintő – a mögöttes indexszel és a partnerkockázattal szembeni kitettségük szempontjából jelentkező – következményeiről,
- c) tájékoztatás a követési hiba szokásos piaci körülmények között várható szintjéről,
- d) azoknak a tényezőknek a leírása, amelyek valószínűleg befolyásolják az indexkövető ÁÉKBV-nek azt a képességét, hogy követni tudja az indexek teljesítményét, mint például tranzakciós költségek, kis súllyal rendelkező illikvid portfólió elemek, osztalékok újrabefektetése.

4. A Felügyelet elvárja, hogy a 3. pont b) alpontja alapján nyújtandó tájékoztatást összefoglaló formában a kiemelt befektetői információkat tartalmazó dokumentum is tartalmazza.

5. Az indexkövető ÁÉKBV éves és féléves jelentéseiben szükséges megadni a követési hibának a vonatkozó időszak végén fennálló mértékét. Az éves jelentésben indokolni szükséges, hogy az adott időszakban mi okozta a várt és a realizált követési hiba közötti esetleges eltérést. Az éves jelentésben szükséges megadni, valamint indokolni az ÁÉKBV teljesítménye és a követett index teljesítménye közötti éves követési eltérést is.

II/3. Az indexkövető tőkeáttételes ÁÉKBV-kkel szembeni követelmények

6. A Felügyelet elvárja, hogy az indexkövető tőkeáttételes ÁÉKBV-k tájékoztatója tartalmazza a következő információkat:

- a) a tőkeáttételi politika leírása, a tőkeáttétel létrejöttének módja (vagyis a tőkeáttétel már az index szintjén megvalósul, vagy abból adódik, hogy az ÁÉKBV megvalósítja az indexszel szembeni kitettséget), a tőkeáttétel költsége (adott esetben), valamint az ezen befektetési politikához kapcsolódó kockázatok,
- b) az esetleges fordított tőkeáttétel (vagyis short kitettség) hatásának leírása,
- c) annak leírása, hogy az ÁÉKBV teljesítménye közép- és hosszú távon hogyan térhet el jelentősen az index teljesítményének többszörösétől.

7. A Felügyelet elvárja, hogy ezeket az információkat összefoglaló formában a kiemelt befektetői információkat tartalmazó dokumentum is tartalmazza.

II/4. Az ÁÉKBV-nek minősülő ETF-ek azonosítójával és információszolgáltatásával szembeni követelmények

8. Az ÁÉKBV-nek minősülő ETF-nek az „UCITS ETF” azonosítót szükséges használnia, amely tőzsdén kereskedett alapként azonosítja. A Felügyelet elvárja, hogy ezt az azonosítót használja a nevében, az ÁÉKBV tájékoztatójában, a kiemelt befektetői információkat tartalmazó dokumentumban és a marketingközleményekben.

9. Az olyan ÁÉKBV-nek, amely – jelen ajánlás definíciói alapján – nem minősül ÁÉKBV ETF-nek, nem szabad sem az „UCITS ETF” azonosítót, sem az „ETF”, sem pedig a „tőzsdén kereskedett alap” megjelölést használnia.

10. A Felügyelet elvárja, hogy az ÁÉKBV-nek minősülő ETF a tájékoztatójában, a kiemelt befektetői információkat tartalmazó dokumentumban és a marketingközleményekben világosan mutassa be a portfólió átláthatóságával kapcsolatos politikáját, meg kell jelölni a portfólióval kapcsolatos információk elérhetőségét, továbbá azt, hogy adott esetben hol teszik közzé az indikatív nettó eszközértéket. Az ÁÉKBV-nek minősülő ETF-nek azt is világosan fel kell fednie tájékoztatójában, hogy adott esetben hogyan számítják ki az indikatív nettó eszközértéket, illetve azt, hogy milyen gyakran történik a számítás.

II/5. Az aktívan kezelt ÁÉKBV-nek minősülő ETF-ekkel szembeni követelmények

11. A Felügyelet elvárja, hogy az aktívan kezelt ÁÉKBV-nek minősülő ETF a tájékoztatójában, a kiemelt befektetői információkat tartalmazó dokumentumban és a marketingközleményekben világosan tájékoztassa a befektetőket az aktív portfóliókezelés tényéről.

12. A Felügyelet elvárja, hogy az aktívan kezelt ÁÉKBV-nek minősülő ETF a tájékoztatójában, a kiemelt befektetői információkat tartalmazó dokumentumban és a marketingközleményekben világosan adja meg, hogy miként kívánja befektetési politikáját megvalósítani, ideértve adott esetben azt a szándékot is, hogy miként kívánja felülteljesíteni az indexet.

II/6. Az ÁÉKBV-nek minősülő ETF-ek másodlagos piaci befektetőivel szembeni bánásmód

13. Amennyiben a másodlagos piacon vásárolt ÁÉKBV-nek minősülő ETF befektetési jegyei általánosan nem válthatók vissza az ÁÉKBV-től, a Felügyelet elvárja, hogy az ÁÉKBV-ra vonatkozó tájékoztatóban és marketingközleményekben szerepeljen a következő figyelmeztetés: „Az ÁÉKBV-nek minősülő ETF másodlagos piacon vásárolt befektetési jegyeit/részvényeit az ÁÉKBV-nek minősülő ETF rendszerint nem vásárolja közvetlenül vissza. A befektetési jegyek a másodlagos piacokon, közvetítő (például tőzsdei ügyletkötő) segítségével vásárolhatóak meg, illetve válthatók vissza, amelyért a közvetítő díjat számíthat fel. Ezen túlmenően előfordulhat, hogy a befektetők a befektetési jegyek/részvények vásárlásakor többet fizetnek az aktuális nettó eszközértéknél, és amikor eladják azokat, kevesebbet kapnak az aktuális nettó eszközértéknél.”

14. Ha az ÁÉKBV-nek minősülő ETF befektetési jegyeinek tőzsdei értéke jelentősen eltér nettó eszközértékétől, akkor azon befektetők számára, akik befektetési jegyeiket vagy részvényeiket a másodlagos piacon vásárolták (vagy adott esetben azon befektetők számára, akik jogosultságot kaptak eltérő sorozatú befektetési jegy megvásárlásához) a Felügyelet

elvárja, hogy lehetővé tegyék, hogy azokat közvetlenül az ÁÉKBV-nek minősülő ETF-nél váltsák vissza. Ez érvényes lehet például piaci zavar esetén, így például árjegyző hiányában. Ilyen helyzetekben a szabályozott piacon keresztül szükséges közzétenni azon információt, hogy az ÁÉKBV-nek minősülő ETF nyitott az ÁÉKBV-nek minősülő ETF szintjén történő közvetlen visszaváltásra.

15. A Felügyelet elvárja, hogy az ÁÉKBV-nek minősülő ETF a kibocsátási tájékoztatójában adja meg, hogy amennyiben a 14. pontban leírt körülmények állnak elő, milyen eljárást kell követniük azoknak a befektetőknek, akik a másodlagos piacon vásárolták befektetési jegyeiket/részvényeiket, valamint megadja az ezzel járó lehetséges költségeket is. A költségek nem lehetnek túlzottak.

III.

Származtatott pénzügyi eszközökkel szembeni követelmények

16. Amennyiben az ÁÉKBV teljeshozam-swapügyletet (total return swap) köt, vagy más, hasonló jellemzőkkel bíró származtatott pénzügyi eszközökbe fektet be, az ÁÉKBV által tartott eszközöknek meg kell felelniük a 345/2011. Korm. rendelet 8-12. §-ában előírt befektetési korlátoknak. Ha például az ÁÉKBV finanszírozatlan swapügyletet (unfunded swap) köt, a Felügyelet elvárja, hogy az ÁÉKBV elcserélt befektetési portfóliója megfeleljen az előbb említett befektetési korlátoknak.

17. Amennyiben az ÁÉKBV teljeshozam-swapügyletet köt vagy más, hasonló jellemzőkkel bíró származtatott pénzügyi eszközökbe fektet be, a 345/2011. Korm. rendelet 8. §-ában megállapított befektetési korlátok kiszámításakor – a 345/2011. Korm. rendelet 7. § (4)-(5) bekezdésével összhangban – a származtatott pénzügyi eszközök mögöttes kitettségeit kell figyelembe venni.

18. A Felügyelet elvárja, hogy a teljeshozam-swapügyleteket vagy más, hasonló jellemzőkkel bíró származtatott pénzügyi eszközöket alkalmazó ÁÉKBV tájékoztatója tartalmazza a következőket:

- a) a befektetési portfólió vagy index mögöttes stratégiájára és összetételére vonatkozó információk,
- b) az ügyletekben részt vevő partner(ek)re vonatkozó információk,
- c) a partner általi nem-teljesítés kockázatának és annak a befektetői hozamra gyakorolt hatásának a leírása,
- d) a partnernek milyen mértékben van mérlegelési jogköre az ÁÉKBV befektetési portfóliójának összetételét vagy kezelését, vagy a származtatott pénzügyi eszközök mögöttes eszközeit illetően, továbbá szükséges-e a partner jóváhagyása az ÁÉKBV befektetési portfólióját érintő bármilyen ügylettel kapcsolatban; valamint
- e) a 19. pont rendelkezéseire figyelemmel a partner befektetéskezelőként történő azonosítása.

19. Amennyiben a partnernek mérlegelési joga van az ÁÉKBV befektetési portfóliójának vagy a származtatott pénzügyi eszközök mögöttes eszközeinek összetételét vagy kezelését illetően, az ÁÉKBV és a partner közötti megállapodást a befektetéskezelésre vonatkozó kiszervezési megállapodásnak kell tekinteni, és a Felügyelet elvárja, hogy az feleljen meg a kiszervezésre vonatkozó ÁÉKBV követelményeknek.

20. A Felügyelet elvárja, hogy az ÁÉKBV éves jelentése részletesen tartalmazza a következőket:

- a) a származtatott pénzügyi eszközökön keresztül szerzett mögöttes kitettség,
- b) az e származtatott pénzügyi ügyletekben részt vevő partner(ek) megnevezése, és
- c) az ÁÉKBV által a partnerkitettségek csökkentése érdekében kapott biztosíték típusa és értéke.

IV.

Átmeneti rendelkezések

21. Az ajánlás azoknak az ÁÉKBV-knek, amelyek jelen ajánlás alkalmazásának kezdő időpontja előtt is léteztek, átmeneti időszakot biztosít az egyes követelményeknek való megfelelést illetően:

- a) Azok az ÁÉKBV-k, amelyek olyan pénzügyi indexekbe fektetnek be, amelyek nem felelnek meg jelen ajánlásnak, a befektetéseiket jelen ajánlás alkalmazásának kezdő időpontját követően 12 hónapon belül kell összhangba hozniuk jelen ajánlás követelményeivel.
- b) Az ÁÉKBV-nek minősülő ETF-ek az alábbiak közül a korábbi időpontig nem kötelesek megfelelni az azonosítókra vonatkozó II/4. pontban részletezett követelményeknek:
 - ba) jelen ajánlás alkalmazásának kezdő időpontja után az első alkalom, amikor az ÁÉKBV nevét egyéb okból megváltoztatják; és
 - bb) jelen ajánlás alkalmazásának kezdő időpontja után tizenkét hónappal.
- c) Az ÁÉKBV-nek minősülő ETF-ek az alkalmazás kezdő időpontjától kezdődően meg kell felelnie a másodlagos piaci befektetőkkel szembeni bánásmódra vonatkozó rendelkezéseknek.

22. Azon ÁÉKBV-k, amelyek a befektetők számára bizonyos előre meghatározott időpontokban algoritmus-alapú kifizetéseket biztosítanak, és amelyek a pénzügyi eszközök, indexek vagy referenciaportfóliók vagy hasonló jellemzőkkel bíró ÁÉKBV-k teljesítményéhez, vagy árváltozásaihoz vagy egyéb feltételeihez kapcsolódnak, és jelen ajánlás alkalmazásának kezdő időpontja előtt is léteztek, nem kötelesek megfelelni jelen ajánlás követelményeinek, azzal a feltétellel, hogy jelen ajánlás alkalmazásának kezdő időpontja után nem fogadnak jegyzési megbízásokat. Ezek az ÁÉKBV-k azonban annak érdekében, hogy meglévő befektetők számára továbbra is biztosítani tudják a mögöttes kifizetéseket, aktívan kezelhetik pénzügyi szerződéseiket.

V.

Záró rendelkezések

23. Az ajánlás a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény 21. § c) pontja szerint kiadott a felügyelt intézményekre kötelező erővel nem rendelkező jogi eszköz. A Felügyelet elnöke által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, a Felügyelet által javasolt jogalkalmazási gyakorlatra vonatkozó elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.

24. A Felügyelet felhívja a figyelmet arra, hogy az intézmény az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben az intézmény jogosult feltüntetni, hogy a szabályzatában foglaltak megfelelnek a Felügyelet által kiadott vonatkozó ajánlásnak.

25. A Felügyelet jelen ajánlás átvételét és alkalmazását legkorábban 2014. január 1-ét követően várja el az érintett intézményektől.